

*Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).
Спеціальність – 281.
Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 12.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.12.26>

УДК 351.743

*Ю. І. Хилевич,
аспірант, кафедри публічного управління та адміністрування,
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9161-7078>*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТРАТЕГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У СФЕРІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Y. Khylevych,
Postgraduate student of the Department of Public Management and
Administration, State University of Information and Communication Technologies*

FOREIGN EXPERIENCE OF STRATEGIC COOPERATION IN THE FIELD OF LAW ENFORCEMENT

У статті здійснено аналіз особливостей взаємодії у сфері правоохоронної діяльності у Сполучених Штатах Америки, Польщі та Естонії державах та встановлено кращі практики для запровадження в Україні, зокрема: налагодження високого рівня цілісної інформаційної взаємодії та організація у межах суб'єктів правоохоронної діяльності вільного доступу до всіх реєстрів, інформаційних баз і платформ; максимальне уникнення дублювання функцій між уповноваженими органами

правопорядку, що забезпечує збалансованість повноважень правоохоронних структур; створення своєрідного державного координатора з питань діяльності правоохоронних органів відіграють органи прокуратури; функціонування на державному рівні консолідованих нормативно-правових актів, що регулюють діяльність правоохоронних органів та при цьому регламентація окремими законами діяльність кожного органу правопорядку. З'ясовано, що на міжнародному рівні простежується тенденція переходу від силової до сервісної моделі забезпечення правопорядку, що зорієнтована на підвищення рівня довіри суспільства до силових структур.

The article analyses the peculiarities of interaction in the field of law enforcement in the United States of America, Poland and Estonia and identifies the best practices for implementation in Ukraine. In particular, the establishment of a high level of holistic information interaction and the organisation of free access to all registers, information bases and platforms within law enforcement agencies. This facilitates prompt response to law and order violations, prompt counteraction to crime, as well as timely implementation of preventive measures and strategic cooperation in these areas. It is also important that law enforcement agencies are able to exchange operational information with Europol and Interpol around the clock, which contributes to the effective operation of law enforcement agencies. It is also important to avoid duplication of functions between the authorised law enforcement agencies as much as possible, which ensures the balance of powers of law enforcement agencies in accordance with their strategic objectives and areas of activity, as well as a clear division of functions of these agencies, which excludes parallel activities in the activities of law enforcement agencies and potentially provokes conflicts between them. The prosecutor's office provides procedural guidance and prosecutorial supervision over the activities of law enforcement agencies. It should be noted that consolidated legal acts regulating the activities of law enforcement agencies are in place at the state level. However, despite the existence of these legislative acts, the activities of the respective law

enforcement agency are regulated by separate laws to clearly define the scope of its activities, including its competences and powers.

It is found that at the international level, there is a tendency to move from a power-based to a service-based model of law enforcement, which is focused on increasing the level of public trust in law enforcement agencies. The service model contributes to the implementation of tasks aimed at protecting life, health, rights and freedoms of a person and a citizen, as well as the interests of the State and society from unlawful encroachments.

Ключові слова: *стратегічна взаємодія у сфері правоохоронної діяльності, правоохоронна система, зарубіжний досвід, система органів правопорядку, європейська інтеграція.*

Keywords: *strategic cooperation in law enforcement, law enforcement system, foreign experience, law enforcement system, European integration.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Шлях до повноправного членства України в ЄС та НАТО вимагає суттєвого перегляду та оновлення принципів, стандартів та законодавства у безпековому і правоохоронному напрямках. Саме тому варто детально дослідити особливості здійснення правоохоронної діяльності у провідних державах світу та в ЄС зокрема. Своєрідною запорукою вдосконалення правоохоронного законодавства, що є гарантією забезпечення правопорядку у державі, є комплексний погляд на функціонування інститутів, що координують системи національної безпеки.

Політичні заяви найвищого керівництва держави щодо рішення Європейської ради про надання нашій державі статусу кандидата на членство в Європейською Союзі, зокрема акцент на виконанні відповідних рекомендацій низки європейських інституцій, а також готовність до посилення інституційної спроможності до подальшого поступу

євроінтеграційних реформ і готовність до ефективної участі України в діяльності інституцій ЄС після здобуття повноправного членства вимагає ухвалення низки нормативно-правових актів у сфері правоохоронної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для з'ясування особливостей забезпечення стратегічної взаємодії суб'єктів правоохоронної діяльності у провідних державах для аналізу було взято законодавство Сполучених Штатів Америки (далі – США) [2; 3; 4; 7; 11], Республіки Польща [5; 8; 12; 13; 14] та Естонії [6; 9; 10], а також аналітичні матеріали Дослідницької служби Верховної Ради України [1], що дало змогу виокремити та запропонувати кращі практики для запровадження в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є узагальнення досвіду провідних держав світу з питань забезпечення стратегічної взаємодії у сфері правоохоронної діяльності й обґрунтування кращих практик для запровадження в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. На міжнародному рівні простежується тенденція переходу від силової до сервісної моделі, що зорієнтована на підвищення рівня довіри суспільства до силових структур. Сервісна модель сприяє реалізації завдань, що спрямовані на захист життя, здоров'я, прав і свобод людини та громадянина, а також інтересів держави та суспільства від протиправних посягань [1, с. 30].

З метою з'ясування особливостей здійснення міжнародного співробітництва та міжвідомчої взаємодії органів правопорядку між собою та з іншими складовими системи безпеки й оборони, а також їх координації, варто звернутися до досвіду провідних держав. Це має важливе значення, оскільки у більшості держав світу правоохоронна діяльність – сервісно орієнтований вид діяльності. Отже, варто взяти за основу досвід держав-членів Європейського Союзу та США щодо функціонування суб'єктів правоохоронної діяльності й особливостей їх стратегічної взаємодії та координації їхніх дій.

У США органи правопорядку функціонують на трьох рівнях: федеральному, на рівні штатів та на місцевому. Стаття 10534 розділу 34 Кодексу Сполучених Штатів визначає органи правопорядку як органи держави, штату, уповноважені законом або нормативно-правовим актом Уряду здійснювати запобігання кримінальним правопорушенням, їх виявлення, розслідування, переслідування осіб, які вчинили такі правопорушення, та/або нагляд за такою діяльністю [11].

Загалом у США відсутній єдиний нормативний документ, що комплексно врегульовує діяльність органів правопорядку, а діяльність таких органів регламентується окремими актами та правилами. Федеральним органом правопорядку США є Міністерство національної безпеки, до правоохоронних функцій якого віднесено: захист сухопутних і морських державних кордонів; боротьба з тероризмом; забезпечення безпеки міжнародної торгівлі та подорожей; забезпечення дотримання норм митного, торгового та міграційного законодавства; захист фінансової інфраструктури держави; розслідування транснаціональних злочинів; підготовка співробітників федеральних органів правопорядку; захист федеральних об'єктів, співробітників і відвідувачів, які перебувають на таких об'єктах; забезпечення безперервності об'єктів.

До складу Міністерства нацбезпеки США входять такі органи влади: Митна та прикордонна служба, Міграційна служба, Секретна служба, Берегова охорона, Адміністрація транспортної безпеки, Федеральна служба охорони, федеральні навчальні центри органів правопорядку, Офіс Керівника з питань безпеки, Федеральне агентство управління в надзвичайних ситуаціях.

Відповідно до інформації, що міститься на офіційному вебсайті Міністерства юстиції [2], федеральними органами правопорядку є: Бюро алкоголю, тютюну, вогнепальної зброї і вибухових речовин, Федеральне бюро розслідувань, Служба судових маршалів, Управління боротьби з наркотиками, Підрозділ Інтерполу у Вашингтоні – Національне центральне бюро

Сполучених Штатів Америки, Підрозділ кримінальних розслідувань Служби внутрішніх доходів США, Поліція Верховного Суду США, Відділ кримінальних розслідувань Департаменту Армії США тощо.

Стратегічними питаннями взаємодії та координації, наприклад, із перелічених вище, займається Управління боротьби з наркотиками. Зокрема його обов'язками є здійснення управління національною мережею розвідки з питань стану наркотрафіку в співпраці з іноземними, федеральними, місцевими посадовими особами, а також на рівні штатів з метою збору, аналізу та розповсюдження стратегічної, слідчої і тактичної розвідувальної інформації серед органів правопорядку та розвідувальних органів.

Основні повноваження з координації діяльності органів правопорядку, що становлять систему органів міністерства національної безпеки, покладено на Міністра національної безпеки. Органи правопорядку, що належать до Міністерства юстиції, координуються Генеральним прокурором США. Також варто зазначити, що у Міністерстві національної безпеки у 2021 році було утворено Координаційну раду органів правопорядку, очільником якої став Міністр нацбезпеки. Раду було створено з метою координації діяльності всіх органів правопорядку, що підпорядковуються Міністерству, а також офісів штаб-квартир, що виконують консультативні та наглядові функції, зокрема Офіс із цивільних прав і громадянських свобод, Офіс з питань конфіденційної інформації, юридичний відділ [4]. А в цілому, Координаційна рада є першим і єдиним координаційним органом правопорядку, що здійснює всебічну оцінку широкого спектра питань правоохоронної діяльності, включаючи політику та навчання органів правопорядку [3].

Також у США координація діяльності та забезпечення співпраці між органами правопорядку на федеральному та місцевому рівнях, і рівні штатів забезпечує Координаційний комітет органів правопорядку. Ще у 1981 році, відповідно до наказу Генерального прокурора, було створено відповідні Комітети у всіх 94 федеральних округах [7] відповідно до рекомендації робочої групи з питань насильницьких злочинів [7].

Конгресом США запроваджено посаду координатора органів правопорядку, основні завдання якого полягають у сприянні координації, комунікації та співпраці між федеральними, органами штатів і місцевими органами правопорядку. Координатор під безпосереднім керівництвом прокурора бере участь у розробці навчальних та інформаційних програми для працівників органів правопорядку та прокурорів; надає консультації щодо федеральних законів і програм; є сполучною ланкою між органами Мін'юсту та іншими федеральними органами: Міністерство фінансів, Міграційна служба, Поштова служба, Державний департамент США, Секретна служба і місцевими органами правопорядку. Цілі таких програм є різними для кожного округу [7].

Таким чином, узагальнюючи вищевикладене, можемо констатувати, що США мають доволі складну, різнорівневу та розгалужену систему органів правопорядку. Деякі органи правопорядку здійснюють дублювання функцій і виконують компетенції інших органів. Наприклад, сфера боротьби з тероризмом належить до завдань Міграційної служби, Федерального бюро розслідувань, Митної та прикордонної служби США та Національного центрального бюро США. Розслідування окремих злочинів, пов'язаних із тероризмом, здійснюється також відповідно до функціональних повноважень Відділом кримінальних розслідувань Департаменту Армії США.

Також варто зазначити, що така складна система органів правопорядку в США побудована на інформаційній взаємодії та здійснюється на основі єдиної бази даних Національного інформаційного центру злочинності. Він дає можливість отримати вичерпну інформацію щодо осіб: які перебувають у розшуку; щодо яких висунуто обвинувачення у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину; зниклих безвісти; викраденого майна тощо.

Досвід *Республіки Польща* засвідчує успішність проведеної у 2016 році реформи системи правоохоронних органів. Одним із важливих аспектів якої було запровадження та посилення відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень, що сприяло внесенню відповідних змін до

Кримінального кодексу Польщі [5]. В результаті цієї реформи було об'єднано посаду Генерального прокурора з посадою Міністра юстиції, а Генеральну прокуратуру реорганізовано у Національну прокуратуру.

Важливим є Закон Республіки Польщі «Про обмін інформацією з правоохоронними органами держав-членів Європейського Союзу». Він визначає порядок і підстави обміну інформацією із правоохоронними органами держав-членів ЄС із метою виявлення та притягнення до відповідальності осіб за вчинення злочину чи податкове правопорушення, а також запобігання та протидії злочинності. Цим законом чітко встановлено перелік правоохоронних органів Польщі, що уповноважені обмінюватися інформацією з аналогічними органами держав-членів ЄС, зокрема: Агентство внутрішньої безпеки; Центральне антикорупційне бюро; Поліція; Митноподаткова служба; Прикордонна служба; Військова поліція [14].

В контексті нашого дослідження вартими уваги є діяльність таких органів, до функцій яких належить здійснення взаємодії та координації з іншими органами влади та суспільством. Так мова йде про Центральне антикорупційне бюро, яке є спеціальним правоохоронним органом з протидії та запобігання корупції у всіх сферах і в органах публічної влади.

До стратегічних завдань в межах основних повноважень Центрального антикорупційного бюро відноситься попередження та розкриття злочинів, у сферах: махінацій і порушень під час фінансування політичних партій, якщо вони пов'язані з корупцією; виявлення фактів недотримання встановленого законодавством порядку прийняття та виконання рішень щодо приватизації, проведення державних закупівель, розпорядження майном осіб чи підприємців; контролю за правильністю та достовірністю майнових декларацій, тощо. Під час виконання своїх завдань та повноважень Центральне антикорупційне бюро співпрацює з іншими правоохоронними органами, компетентними структурами, службами іноземних держав і міжнародними організаціями.

Поліція Польщі є державним правоохоронним органом, що призначений для охорони безпеки населення, підтримання громадської безпеки та правопорядку, відповідно до Закону «Про поліцію» [12]. Вона здійснює комплексну взаємодію з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями; забезпечує співпрацю з поліцейськими силами іноземних держав і міжнародними організаціями на основі міжнародних угод; організовує збір і обробку інформації та персональних даних; забезпечує підтримку і використання національної системи інформаційних технологій, а також ведення дактилоскопічної бази затриманих осіб тощо.

Митно-податкова служба Польщі [8] під час виконання своїх завдань активно співпрацює з поліцією, прикордонною охороною та військовою поліцією Польщі. Прикордонна служба Польщі, діяльність якої регулюється Законом Республіки Польща «Про прикордонну службу» [13], у межах компетенцій взаємодіє з іншими органами та службами у сфері протидії тероризму та екстремізму і злочинам терористичної спрямованості; забезпечує обробку інформації у сфері прикордонного руху, охорони державного кордону, запобігання та протидії нелегальній міграції та надає її судам, прокуратурі й органам державного управління, що уповноважені на її отримання.

Також Прикордонна служба Польщі виконує завдання відповідно до законодавства Європейського Союзу та міжнародних угод. На виконання яких вона співпрацює з відповідними органами й інституціями ЄС, інших держав і міжнародних організацій. У межах такого співробітництва служба обробляє інформацію та обмінюється нею з компетентними органами та інституціями ЄС, іноземних держав і міжнародними організаціями.

Отже, правоохоронні органи Республіки Польща здійснюють комплексну взаємодію між собою та функціонують у консолідованих відносинах і зв'язках з органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування окремих воєводств. Нагляд / контроль за діяльністю

суб'єктів правоохоронної діяльності здійснюють відповідні керівники уряду, зокрема Прем'єр-міністр – наглядає за Агентством внутрішньої безпеки та Центрального антикорупційного бюро, Міністр внутрішніх справ – контролює Поліцію і Прикордонну службу, Міністр фінансів – здійснює нагляд за Митно-податковою службою та фінансовими органами), Міністр національної оборони – наглядає за Військовою поліцією.

Естонія. Основним суб'єктом правоохоронної діяльності Естонії є Міністерство внутрішніх справ [9], ЦОВВ, діяльність якого спрямовується та координується урядом Естонії. Міністерство займається питаннями формування та реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод громадян, інтересів держави і суспільства від протиправних посягань, воно координує ведення боротьби із злочинністю, забезпечує охорону громадського порядку та громадської безпеки, безпеки дорожнього руху, охорону особливо важливих державних об'єктів критичної інфраструктури, займається усуненням кризових явищ тощо.

Департамент поліції та прикордонної охорони, який функціонує на підставі Закону Естонії «Про поліцію та прикордонну службу» [9] та виконує завдання з охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю; організації інтегрованого управління кордонами; організації пошуково-рятувальних операцій і робіт на морі, а також вирішення питань у справах громадянства та міграції.

Зоною відповідальності Департаменту є територія держави, або інше, якщо це передбачено законом чи міжнародною угодою. Префектури є регіональними структурними підрозділами Департаменту поліції, а також прикордонної охорони, якою керує префект. Усього в Естонії функціонує 4 префектури (Південна, Північна, Східна та Західна). У всіх префектурах існують інформаційні офіси, в яких координується робота регіональної поліції в адміністративному районі відповідної префектури.

Основним законодавчим актом, що регламентує сферу діяльності органів правопорядку цієї Естонії, є закон «Про правоохоронну діяльність»

[6]. Відповідно до статті 7 зазначеного Закону органи поліції взаємодіють з іншими державними і приватними установами задля запобігання, припинення та / чи недопущення загроз громадського порядку, а також ліквідації масових безпорядків та актів непокори тощо.

Стаття 10 цього Закону регламентує порядок здійснення взаємодії безпосередньо між органами правопорядку. Так, законом встановлено, що правоохоронні органи активно співпрацюють, обмінюються інформацією, що є необхідною для здійснення їх функцій і діяльності, а також консолідують власні спроможності у процесі виконання спільних правоохоронних завдань.

Отже, можемо узагальнити, що особливість естонської моделі органів правопорядку полягає в тому, що в ній відсутня розгалужена мережа профільних органів, а їх діяльність здійснюється виключно під егідою Міністерства внутрішніх справ. Функції та завдання органів правопорядку деталізовані у спеціальних нормативно-правових актах, а також дублюються у статутах і положеннях кожного органу.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Таким чином, проведений аналіз щодо особливостей взаємодії у сфері правоохоронної діяльності у вищезазначених державах дає змогу встановити кращі практики, що можуть бути запроваджені в Україні:

1. Налагодження високого рівня *цілісної інформаційної взаємодії* та організація у межах суб'єктів правоохоронної діяльності вільного доступу до всіх реєстрів, інформаційних баз і платформ. Це сприяє оперативному реагуванню на порушення правопорядку, оперативно протидіяти злочинності, а також своєчасно запроваджувати превентивні заходи та стратегічно взаємодіяти у цих напрямках. Важливою також є можливість правоохоронних органів у цілодобовому режимі обмінюватися оперативною інформацією з Європолем, Інтерполом, що сприяє результативній діяльності органів правопорядку.

2. Максимальне *уникнення дублювання функцій* між уповноваженими органами правопорядку, що забезпечує збалансованість повноважень

правоохоронних структур відповідно до їх стратегічних завдань, напрямків діяльності, а також чіткий розподіл функцій цих органів, що виключає паралельну діяльність у діяльності правоохоронних органів та потенційно провокує конфлікти між ними.

3. Важливу роль своєрідного *державного координатора* з питань діяльності правоохоронних органів відіграють *органи прокуратури*. Прокуратура здійснює процесуальне керівництво та прокурорський нагляд за діяльністю органів правопорядку.

4. На державному рівні діють *консолідовані нормативно-правові акти*, що регулюють діяльність правоохоронних органів. Однак, не дивлячись на існування цих законодавчих актів, діяльність відповідного органу правопорядку регламентовано *окремими законами* задля чіткої деталізації сфери його діяльності з визначенням компетенцій і повноважень.

Література

1. Наукова концепція законодавчого забезпечення діяльності органів правопорядку України / Дослідницька служба ВРУ ; 2024 р. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33191.pdf> (дата звернення: 08.12.2024).

2. Agencies. URL: <https://www.justice.gov/agencies/chart/grid#law-enforcement> (дата звернення: 08.12.2024).

3. DHS Announces Continued Efforts, Outlines Steps Taken to Address Best Practices in Law Enforcement Efforts. URL: <https://www.dhs.gov/news/2021/09/29/dhs-announces-continued-efforts-outlines-steps-taken-address-bestpractices-law> (дата звернення: 08.12.2024).

4. DHS Law Enforcement Policies. URL: <https://www.dhs.gov/publication/dhs-law-enforcement-policies> (дата звернення: 08.12.2024).

5. Kodeks karny 06.06.1997 URL: <https://lexlege.pl/kodeks-karny> (дата звернення: 08.12.2024).

6. Korrakaitseadus 23.02.2011. URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/123032015207> (дата звернення: 08.12.2024).
7. Law Enforcement Coordinating Committee (LECC). URL: <https://www.justice.gov/usao-edar/law-enforcementcoordinating-committee-lecc> (дата звернення: 08.12.2024).
8. Ministerstwo Finansów – Krajowa Administracja Skarbow. URL: <https://www.gov.pl/web/kas> (дата звернення: 08.12.2024).
9. Politsei ja piirivalve seadus. 06.05.2009. URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032023036> (дата звернення: 08.12.2024).
10. Siseministeriumi põhimäärus 31.05.2012. URL: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128012014003?leiaKehtiv> (дата звернення: 08.12.2024).
11. Types of Local, County, and State Law Enforcement. URL: <https://www.allcriminaljusticeschools.com/lawenforcement/#difference> (дата звернення: 08.12.2024).
12. Ustawa o Policji z dnia 06 kwietnia 1990. URL: <http://bip.lwowek-slaski.policja.gov.pl/163/statusprawny/3398,Ustawa-o-Policji-z-dnia-06-kwietnia-1990-r.html> (дата звернення: 08.12.2024).
13. Ustawa o Straży Granicznej 12.10.1990. URL: <https://lexlege.pl/ustawa-o-strazy-granicznej/rozdzial-2-organizacjastrazy-granicznej/2676> (дата звернення: 08.12.2024).
14. Ustawa o Wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej z dnia 16 września 2011 r. URL: https://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/ustawy/4528_u.htm (дата звернення: 08.12.2024).

References

1. The Research Service of the Verkhovna Rada of Ukraine (2024), “Scientific Concept of Legislative Support of Law Enforcement Agencies of

Ukraine”, available at: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33191.pdf> (Accessed 08 Desember 2024).

2. U.S. Department of Justice (2024), “Agencies”, available at: <https://www.justice.gov/agencies/chart/grid#law-enforcement> (Accessed 08 Desember 2024).

3. DHS (2021), “DHS Announces Continued Efforts, Outlines Steps Taken to Address Best Practices in Law Enforcement Efforts”, available at: <https://www.dhs.gov/news/2021/09/29/dhs-announces-continued-efforts-outlines-steps-taken-address-bestpractices-law> (Accessed 08 Desember 2024).

4. DHS (2024), “Law Enforcement Policies”, available at: <https://www.dhs.gov/publication/dhs-law-enforcement-policies> (Accessed 08 Desember 2024).

5. LexLege (1997), “”, available at: <https://lexlege.pl/kodeks-karny> (Accessed 08 Desember 2024).

6. Ministry of Justice (2011), “Public Order Act”, available at: <https://www.riigiteataja.ee/akt/123032015207> (Accessed 08 Desember 2024).

7. Law Enforcement Coordinating Committee (LECC) (2024), available at: <https://www.justice.gov/usao-edar/law-enforcementcoordinating-committee-lecc> (Accessed 08 Desember 2024).

8. Ministry of Finance - National Revenue Administration (2024), available at: <https://www.gov.pl/web/kas> (Accessed 08 Desember 2024).

9. Ministry of Justice (2009), “Police and Border Guard Act”, available at: <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032023036> (Accessed 08 Desember 2024)/

10. Ministry of Justice (2012), “Statute of the Ministry of the Interior”, available at: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128012014003?leiaKehtiv> (Accessed 08 Desember 2024).

11. All Criminal Justice Schools (2024), “Types of Local, County, and State Law Enforcement”, available at: <https://www.allcriminaljusticeschools.com/lawenforcement/#difference> (Accessed 08 Desember 2024).

12. District Police Headquarters (1990), “Police Act”, available at: <http://bip.lwowek-slaski.policja.gov.pl/163/statusprawny/3398,Ustawa-o-Policji-z-dnia-06-kwietnia-1990-r.html> (Accessed 08 Desember 2024).

13. LexLege (1990), “The Border Guard Act”, available at: <https://lexlege.pl/ustawa-o-strazy-granicznej/rozdzial-2-organizacjastrazy-granicznej/2676> (Accessed 08 Desember 2024).

14. Sejm of the Republic of Poland (2011), “Act on the exchange of information with law enforcement authorities of the Member States of the European Union”, available at: https://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/ustawy/4528_u.htm (Accessed 08 Desember 2024).

Стаття надійшла до редакції 12.12.2024 р.